

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
OTOBÜSLE TOPLU TAŞIMACILIK ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 : Bu Yönetmelik 5216 Sayılı yasanın 7. maddesinin (f) ve (p) bentleri ve 9., 10. maddeleri, 5393 Sayılı yasanın 3. maddesi ile 15. maddesinin (f), (p) bentleri gereğince Eskişehir Büyükşehir Belediyesine verilmiş olan görevin, toplu taşıma yetkisinin ve imtiyazının yerine getirilmesinde, yönetim, yürütüm ve denetim organizasyonu altında bütünleştirmek, yolcu taşıma kalitesini yükseltmek Belediye ve belediye şirketlerince işletilen otobüslerin, özel otobüslerin, Estram ile koordinasyonunu sağlamak ve vatandaşların çağdaş toplu taşıma hizmetinden yararlanabilmesi amacıyla yönelik ilke ve usulleri düzenler.

Büyükşehir Belediyesi yasa ile kendisine verilen kent içi toplu taşıma imtiyazını kendisi Ulaşım Daire Başkanlığına bağlı işletme ile modern yeni araçlar olarak yapabileceği gibi özel otobüs veya ortak kuruluşlarına, Büyükşehir Belediye meclisi tarafından belirlenecek imtiyaz bedeli karşılığında yıllık imtiyaz hakkı bedeli ile yaptırabilir (işlettirebilir).

Kapsam

Madde 2 : Bu yönetmelik; UKOME tarafından toplu taşıma güzergahları belirlenen, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde çalışan, toplu taşıma yıllık izin belgesine sahip özel otobüsler, belediye şirketlerince işletilen otobüsler ile belediye otobüslerini kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 3 : Bu yönetmelik yasal dayanağını,

- a) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu,
- b) 5393 sayılı Belediye Kanunu,
- c) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,
- d) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu (Bu kanuna dayanılarak çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliği) ve 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu, (Bu kanuna dayanılarak çıkarılan ve 25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Karayolları Taşıma Yönetmeliği” ve bu yönetmelikte yapılan tüm değişiklikler),
- e) 15.04.1985 tarih ve 18726 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri ve Fon Yönetmeliği,
- f) Büyükşehir Belediye Meclis Kararlarından alır.

Tanımlar

Madde 4: Bu yönetmelikte yer alan tanımlar;

Belediye :Eskişehir Büyükşehir Belediyesini,

Belediye Meclisi :Eskişehir Büyükşehir Belediye Meclisi’ni.

Belediye Encümeni :Eskişehir Büyükşehir Belediye Encümenini.

UKOME	:5216 Sayılı Kanununun 9. maddesi gereğince görev yapmakta olan Eskişehir Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ni
Otobüs Şube Müdürlüğü	: (Değişik: 05.12.2011/372 Sayılı Meclis Kararı) Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Ulaşım Dairesi Başkanlığına bağlı Toplu Taşıma Şube Müdürlüğü'nü,
Özel Halk Otobüs	: Gerçek ve tüzel kişilerce işletilen otobüsü,
ESULAŞ Otobüsleri	:Belediye Şirketince çalıştırılan otobüsleri,
Belediye Otobüsleri	:Otobüs Şube Müdürlüğünce çalıştırılan otobüsleri,
İşletici	:Bu Yönetmelik uyarınca çalıştırılan özel otobüslerin gerçek veya tüzel kişiliği haiz işletici ve Belediye Şirketini,
Kent	:Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin (Mücavir alanlar dahil) sınırları içinde kalan bölgeyi,
Gerçek Kişilik	:Özel otobüs işleticiliğini kendi nam ve hesabına yapan ve herhangi bir kurum veya kuruluşa bağlı olmadan çalıştırmasını yapan kimseleri,
Tüzel Kişilik	:Özel otobüslerin işleticileri olan kişiler tarafından kurulan her türlü Ticari Şirketler ile Kooperatiflerin ve bunların dayanışma amacı ile oluşturdukları Mesleki Kuruluşları,
Araç	:Bu yönetmelik uyarınca, işleticinin özel otobüsü veya Belediye ESULAŞ otobüsü olarak çalıştırdığı aracı,
Sürücü	:İşletici tarafından aracı sürmekle görevlendirilen araç sürücüsünü,
Hareket Memurluğu	:Ulaşım Daire Başkanlığı, Otobüs Şube Müdürlüğüne bağlı Hareket Memurlarını,
Hat	: (Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı) Otobüslerin kalkış ve varış noktalarını,
Güzergah	: (Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı) Otobüsler Kalkış ve varış noktaları arasındaki izleyeceği yol,
Hat Rotasyonu	:Belediye, Esulaş otobüsleri hariç özel otobüslerin hatlarda değişmeli olarak çalışma biçimini,
Hat Rotasyon Komisyonu	:Otobüs Şube Müdürü, hareket şefi ve İşletme Şefi ile Belediye Şirketi, gerçek veya tüzel kişiliği hâiz özel otobüsleri işleticilerinin kendi aralarından tespit ettikleri ve yetkili kıldıkları bir kişi olmak üzere 5(beş) kişiden oluşan ve Belediye Esulaş otobüsleri hariç diğer özel otobüslerin hatlar arasındaki rotasyonunu düzenleyen komisyonu,

**Şikayet Değerlendirme ve
Ceza Komisyonu**

: (Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)
(Değişik: 10.05.2012 / 190 Meclis kararı ile kaldırılmıştır)

Araç Uygunluk Komisyonu

:Otobüs Şube Müdürü ve otobüs İşletme Şefi ile Bakım Onarım Daire Başkanlığından bir makine mühendisi, bir usta başı, Ulaşım Daire Başkanlığı'nda çalışan bir uzmandan oluşan komisyonu,

Araç Uygunluk Belgesi

:”Araç Uygunluk Komisyonu” tarafından verilen toplu taşıma aracı uygunluk belgesini,

Yıllık İmtiyaz Hakkı Bedeli

:Belediyenin sahip olduğu toplu taşıma imtiyaz hakkının özel otobüslerce yıllık işletilmesi karşılığı ödenecek bedel,

Sözleşme

:Büyükşehir Belediye Başkanlığının yetkili kıldığı personel ile işletici arasında bu yönetmelik hükümleri ve çıkarılacak talimatlara uygun biçimde, çalışma şartlarını ve toplu taşıma ile ilgili genel şartları uyacağını belirten belge,

Toplu Taşıma Yıllık İzin Belgesi:

Büyükşehir Belediyesinin 5216 ve 5393 yasa maddelerine dayanarak sahip olduğu toplu taşıma imtiyaz hakkını bedel karşılığı bir yıllığına işlettiğini belirten ve taşımacıların bu yönetmelik hükümlerine göre Otobüs Şube Müdürlüğünden alacakları toplu taşıma izin belgesini,

Durak

:Aracın güzergah boyunca indirme bindirme amacıyla duraklama yapacağı noktaları,

Eskişehir Toplu Taşıma

Elektronik Bilet Sistemi

(Elektronik Bilet Sistemi: EBS)

:Eskişehir Büyükşehir belediye sınırları içinde işletilen ulaşım sistemlerinde (tramvay ve otobüslerde) yolculuk bedellerinin toplanmasında kullanılan, yolculuk bedellerinin elektronik kartlar ve bilet kullanılarak ödenmesini kapsayacak şekilde geliştirilen, elektronik yolculuk bedelinin ödeme işlemlerini gerçekleştirecek bütünsel bir bilgisayar sistemini,

Elektronik Bilet Kartları

:Elektronik Bilet Kartları, üzerine biniş değeri yüklenilebilen, yolcuların toplu taşıma araçlarını kullanmalarında ve/veya aktarma yapmalarında yolculuk bedelinin tahsilinde kullanılan, kullanıldıkça üzerine yüklenmiş biniş değeri azalan, gerektiğinde üzerine kimlik bilgilerinin yazıldığı fotoğrafla kişiselleştirilebilen, bir son kullanma tarihi olan ve içinde bu kartla yapılan yolculuklarla ilgili istatistiksel bilgiler saklanan, sistemde bilet yerine kullanılan “temassız elektronik kart”ları,

Tek Geçişlik Bilet

:Kartlar üzerine biniş değeri üretim esnasında yüklenilen yolcuların toplu taşıma araçlarını kullanmalarında ve/veya aktarma yapmalarında yolculuk bedelinin tahsilinde kullanılan, kullandıkça üzerindeki biniş değeri azalan, ve yine kullanıldıkça detay bilgileri (tarih, araç no, kalan biniş vb.) yazılan ve içerisinde yüklü biniş değeri tüketildikten sonra tüketici tarafından tekrar kullanıma olanağı olmayan bilet türlerini,

Tam ve indirimli Bilet :Tarifesi UKOME tarafından belirlenen elektronik bilet kartı ile yapılan yolculuk bedelini,

Kart Okuma Cihazı(Validatör) :Elektronik bilet kartındaki bilgileri okuyabilen, geçerli ve geçersiz kartları ayırt edebilen, karttaki değer miktarını azaltan, kart üzerine düşülen değeri ve ilgili bilgileri kayıt edebilen, istendiğinde belleğinde tuttuğu bilgileri bilgi aktarma merkezlerindeki bilgisayarlara aktaran cihazı,

Yolcu Aktarma :Yolcuların seyahatleri esnasında aynı biletle bir toplu taşıma aracından, diğerine binerek yolculuğunu tamamlamasını,

Veri Aktarma :Elektronik bilet sisteminde kullanılan cihazlar arasında elektronik veri aktarımını,

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

İşletme Yılı : Her yılın 1 Ocak ve 31 Aralık tarihleri arası,

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Hat Numarası :
Hatların varış ve kalkış noktalarının numaralı kodunu,

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Şoför Kartı : Otobüslerde sürücülük yapacak kişilere verilen tanıtm kartını,

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Akıllı Bilet Sözleşmesi : İdare ile Halk Otobüsçüleri arasında bilet işletim sistemi konusunda imzalanacak sözleşmeyi,ifade eder.

Bu yönetmelikte yer almayan ve açıklanmayan diğer hususlar için ilgili kanun ve yönetmeliklerde kullanılan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

ÖZEL OTOBÜSLERİN İZİN BELGESİ, SÖZLEŞME VE GENEL KURALLAR

Özel Otobüslere Yıllık İzin Verilmesi ile İlgili İşlemler

Toplu Taşıma İzin Belgesi

Madde 5 : Ulaşım Daire Başkanlığı tarafından özel otobüsler için yıllık toplu taşıma izin belgesi tanzim olunur. Özel otobüs işleticileri tarafından toplu taşıma yıllık izin belgesinde yer alan bilgiler doğru ve noksansız olarak bildirilir. Araç Uygunluk Belgesi alınır. Yıllık İmtiyaz hakkı bedeli güvence bedeli ödenir ve sözleşme imzalanır. Bu şartları sağlayan işleticilere belediye tarafından toplu taşıma izin belgesi verilir.

Yıllık İmtiyaz Hakkı Bedeli

Madde 6 : 5216 sayılı yasanın 7. maddesinin (f) ve (p) bentleriyle toplu taşıma yapma görev ve yetkisi Eskişehir Büyükşehir Belediyesine verilmiş olup, bu hizmeti 5393 sayılı yasanın 15. maddesi uyarınca Belediyenin sahip olduğu imtiyaz hakkını özel otobüs sahiplerince kullanacakları hatların yıllık imtiyaz hakkı bedeli karşılığı kullandırılması ve işletirilmesi karşılığı ödenecek yıllık imtiyaz hakkı bedelini işleticiler yıllık olarak Büyükşehir Belediyesine ödemek zorundadır.

Yıllık imtiyaz hakkı bedeli 10400 tam bilet karşılığı (tam bilet fiyatı akıllı eskartın 1 tam dolmuş tarife fiyatıdır) Yeni Türk Lirasıdır. İmtiyaz bedelini ödeme şekli Ek-1 İşletme Sözleşmesinde belirtilir.

Belediye ve şirketlerince işletilen otobüslerden, yıllık imtiyaz hakkı bedeli alınmaz.

Araç Uygunluk Belgesi

Madde 7 : Araç Uygunluk Belgesi Otobüs Şube Müdürü, otobüs işletme şefi, Makine Bakım ve Onarım Daire Başkanlığından bir makine mühendisi ve bir ustabaşı ile Ulaşım Daire Başkanlığında çalışan bir uzmandan oluşan beş kişilik Araç Uygunluk belgesi Komisyonu tarafından verilir.

İşletme yılında çalışmasını sürdürecektir işleticiler ilgili yılda 500 Tam Bilet bedeli (tam bilet fiyatı akıllı eskartın 1 tam dolmuş tarife fiyatıdır) "Araç Uygunluk Belgesi" ücretini Belediye Hesap İşleri Gelir Müdürlüğüne her yılın Ocak ayının son günü akşamına kadar öderler.

Herhangi bir nedenle otobüsünü değiştiren veya devir alan işleticilerden bu işlemin yapıldığını takip eden (7) gün içinde Araç Uygunluk Belgesi ücreti alınarak çalışmasına izin verilir.

Her yıl araç uygunluk belgesi, araç uygunluk belge komisyonunca yeniden araç muayenesi yapılarak verilir. Muayene sonucu çalışması uygun olmayan araçların yaşı ne olursa olsun hizmetten men edilerek çalışmasına kesinlikle izin verilmez.

İşleticilerin Araç Uygunluk Belgesi alabilmesi için, otobüslerin son Trafik muayenesinin ve Trafik Sigortasının yaptırılmış ve aracın ruhsatnamesine işlenmiş olması şarttır.

Güvence Bedeli

(Değişik: 12.03.2014/81 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 8 : Güvence bedeli 7.500-(yedibinbeşyüz) tam bilet bedelidir.

Özel halk otobüsü işletmecisinden güvence bedeli olarak teminat mektubu alınır. Bilet ücretinin değişmesi halinde artan ücret farkı kadar nakit veya ek teminat mektubu bir ay içinde alınır.

Sermayesinin tamamı doğrudan Eskişehir Büyükşehir Belediyesince oluşturulan Şirketler ile belediyeye ait otobüslerden Güvence bedeli alınmaz.

Güvence Bedelinin geri ödenmesi gerekli olan durumlarda, ödeme günündeki 7500 tam bilet bedeli miktarı esas alınarak geri ödenir.

Sözleşme

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 9 : Ulaşım Daire Başkanlığınca yönetmelik hükümlerine ve çıkarılacak talimatlara uygun biçimde, çalışma şartlarını ve toplu taşıma ile ilgili genel şartlara uyacağını belirten bir sözleşme her yıl tanzim edilir. Bu sözleşme Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile işletici arasında imzalanır. Sözleşmenin yapılması sırasında işleticiler Nüfus Cüzdanı sureti, İkametgah İlmühaberi, Oda sicil kayıt sureti, vergi kayıt numarası, 6 adet fotoğraf ve Belediyenin istediği evrakları tam ve eksiksiz teslim etmek zorundadır. (Ek-1 Örnek Sözleşme)

Sicil Kartları

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 10 : Faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiliklere ait işleticiler için, Ulaşım Daire Başkanlığınca Sicil Kartları düzenlenir. Bu kartlarda kimlik, ikametgah, ruhsat numarası gibi bilgiler ile cezai işlem bilgileri ayrıntıları bulunacaktır. Belediye Şirketi için Ulaşım Daire Başkanlığı tek bir sicil kartı tutacaktır. Ayrıca şoför olarak çalışanlar için Ulaşım Daire Başkanlığı'nca Ek-2 de örneği gösterilen Şoför Kimlik Kartı alınması zorunludur. Bu kimlik kartına sahip ve Karayolları Taşıma Yönetmeliği'ndeki yaş sınırlarına haiz olmayan kişiler Halk Otobüslerinde şoför olarak çalıştırılmazlar.

Özel Otobüs İhtiyaç Miktarının Tesbiti

Madde 11 : Ulaşım Daire Başkanlığının önerisi üzerine UKOME kararı ile çalıştırılacak toplam özel otobüs sayısı belirlenir.

Özel Otobüslerde Aranacak Şartlar

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 12 :

a) Belediye Şirketince işletilecek otobüsler hariç, özel otobüs olarak çalıştırılacak otobüsler bu yönetmelikte yer alan ve asgari şartları taşıyan araçlar olması zorunludur.

b) Özel otobüsler ilk ruhsat verildiği tarihte en fazla 4 (dört) yaşında olabilir, 8 (sekiz) yaşını geçen araçlara toplu taşıma yıllık izin belgesi verilmez.

Araç uygunluk Komisyonunun muayene sonucu çalışması uygun olmayan araçların yaşı ne olursa olsun hizmetten men edilerek çalışmasına kesinlikle izin verilmez.

c) Otobüslerde en az 28 (yirmi sekiz) koltuk bulunacak, ayrıca ayakta taşınacak yolcu sayısı Karayolları Trafik Tüzüğü'nde olduğu gibi her metrekare için en çok 4 kişi olacaktır.

Otobüsteki yolcu sayısı azâmi 80 (seksen) kişi olacaktır.

d) Tavan yüksekliği, orta genişliği, sıralar arası mesafe ve oturma yerleri ölçüleri Karayolları Trafik Tüzüğü'nün ilgili hükümlerine uygun olacaktır.

Sürücü yeri, arka koltuk kısmından bir pano ile ayrılacaktır.

e) Otobüslerin kapılarında durak yerleri dışında içeriden veya dışarıdan açılmayan ve sürücü tarafından idare edilen bir kilit düzeni bulunması zorunludur.

Otobüs içinde en az üç noktada düğmesi bulunan, sürücüyü sesle veya ışıkla uyaran bir düzen bulunacaktır.

f) Otobüslerin süratini kontrol için bulunması gereken takometre ile dış ve iç ışıklandırma ve aydınlatma donanımları çalışır durumda olacaktır.

g) Otobüslerin ön cephesinde ve en yüksek noktasına hangi ibârenin yazılacağı Belediye Başkanlığı tarafından işleticilere bildirilecektir.

h) Araçların ön sağ alt tarafına ve yan camın ön alt tarafına otobüslerin hat numarasını ve güzergahını bildiren ışıklı iki adet elektronik tabela ile arka camın üst tarafına ise sadece hat numarasını gösteren yine ışıklı bir elektronik tabela asılacaktır. Işıklı tabelalar idarenin belirleyeceği süre içerisinde işletmeciler tarafından taşıtlarına taktırılacaktır (Ek-3'te örneği görüldüğü şekilde)."

i) Araçlarda trafik mevzuatının gerekli gördüğü alet ve edevatlar bulundurulacaktır.

i) Araçların ön giriş kapısının yan tarafına "Giriş", arka kapısının yan tarafına da "Çıkış" ibâreleri yazılacaktır.

Otobüslerin dışı, içi ve koltukları sürekli olarak temiz tutulacak, koltuk döşemeleri kırık ve yırtılmış durumda olmayacaktır.

Otobüsün içinde fırça, çöp sepeti ve diğer yıkama malzemeleri bulundurulmayacaktır.

Otobüslerin içinde ve dışında Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın izni olmadan hiç bir ilan, reklam, duyuru, resim, poster, ve süsleme bulunmayacaktır.

j) Otobüslerin güzergahını gösteren tabelalar hariç iç ve dış kısımlarına Büyükşehir Belediyesinin izni olmadan herhangi bir reklam, ilan, duyuru, afiş, resim, poster ve süsleme ile benzeri hiç bir görsel yada sesli tanıtım ve propaganda yapılamaz. Ancak, Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca uygun görülecek ilan ve reklamların yapılmasına izin verilir. Otobüslere alınacak ilan ve reklamların teşhir ücreti her yıl Bütçe ile tespit edilen tarife üzerinden Otobüs Şube Müdürlüğünce hesap edilerek Gelir Şube Müdürlüğü tarafından tahsil edilir.

Otobüsler belediyenin talebi halinde gerekli ilan ve duyuruları, otobüsün gösterilen yerine, belirtilecek süre ile teşhir etmekle yükümlüdür.

k) Otobüsün içinde radyo, pikap, teyp gibi müzik âletleri bulunmayacaktır.

l) Otobüs Şube Müdürlüğü'nce yapılacak incelemelerden sonra, araç içinde kolay görünür yerlere, oturan yolcu sayısını ve ayakta yolcu sayısını belirten plaketler ile ön iki koltuğun bebeklilere, hamilelere, yaşlılara ve özürülere öncelikli olduğunu bildirir plaketler takılacaktır.

m) Otobüs içinde görünür bir yere, sözleşmede bulunan çalışma saatlerini belirten bir plaket takılacaktır.

Otobüs içinde sigara içilmesi yasak olup, Otobüs Şube Müdürlüğü'nce araç içinde gösterilen yerlere "Sigara İçilmez" ibareli plaketer takılacaktır.

Araç içinde Otobüs Şube Müdürlüğü'nce gösterilen bir yere, yolcuların şikâyetleri ile ilgili olarak başvurabilecekleri telefon numaralarını gösteren bir plaket takılacaktır.

n) Otobüslerin egzozlarından çıkan zehirli gazların duraklarda bekleyen kimseleri etkilememesi için, egzoz çıkışlarına sol tarafa üfleme başlıkları takılacaktır. Esulaş şirketi araçlarına ve özel otobüslere egzoz filtresi takılması zorunludur. İdare her an egzoz gazı muayenesi yapmaya ve yaptırmaya, taşıtta kullanılan yakıt cinsinin standartlara uygun olup olmadığını denetlemeye, taşıtın motorundan, yakıt deposundan ya da başka bir parçasından yakıt numunesi almaya veya aldirtmaya yetkilidir.

o) Otobüslerin ön, arka ve yan camlarında kırık, çatlak ve herhangi bir deformasyon olmayacaktır.

ö) Yaz şartları için, araç içi havalandırma pencereleri bulunacak, ayrıca üst camların açılmasına imkân verilecek cam sürgü kolları veya tutamakları bulunacak ve her zaman çalışır durumda bulundurulacak, Klima takılacaktır.

p) Otobüslerin iç ve dış dikiz aynaları sağlam, cam silgileri çalışır durumda olacaktır.

Otobüslerin ön ve arkasında çekmeye uygun çeki kancaları bulunacaktır.

Otobüslerde havalı ve ıslık sesi veren kornalar kesinlikle olmayacak; "di - dat" olarak tanımlanan kornalar takılmış olacaktır. Elektrik tesisatının, sinyalleri ve farların her durumda çalışır olmasına azami ölçüde dikkat edilecektir.

Aracın mazot pompası ayar edilmiş olacak ve egzozdan siyah duman vermeyecektir.

Motor bölmesi temiz ve bakımlı olacak; şanzımda halkı rahatsız edecek gürültülü bir çalışmanın olmaması temin edilecektir.

Otobüsün dış boya görüntüsü standart ölçü ve renklerde olacak, ayrıca renklere yama yapılmayacaktır. Kaporta saçlarında çürüme, ezilme olmamasına dikkat edilecektir.

r) İşletmeci idarenin belirlediği Ek-3 te bir örneği bulunan şekil ve ebatta otobüsünü buldurmak zorundadır. Araç uygunluk belgesi alımında Ek-3 belgesine aracın uygun olup olmadığı incelenir. İdare günün şartlarına göre Ek-3 üzerinde gerekli değişiklikleri yaparak, işletmecilere bildirir.

Halk Otobüslerine reklam alınması yasaktır. Hangi ilan ve duyuruların taşıtlarına asılacağına idare karar verir.

s) Otobüsün her iki yanında bulunan ve güzergâhları gösteren plakalar sökülebilir şekilde olacak; semtler araç üzerine değil bu plakalar üzerine yazılacaktır. Semt ve güzergâhları gösteren plakalardaki yazı yüksekliği ve renkleri Otobüs Şube Müdürlüğünce belirlenmiş standartlar ve renklerde olacaktır.

ş) Otobüslerin ön sağ camlarına semt plakası konulacak, bu plaka aydınlatılmış olacaktır. Semt plakaları Otobüs Şube Müdürlüğü tarafından hazırlatılacak ve işletmecilere ücret mukabili verilecektir.

t) Vatandaşlara daha kaliteli toplu taşıma hizmeti sunabilmek, kent ve çevre sorunlarının çözümlerine katkı sağlamak amacıyla özel halk ve Belediye Esulaş otobüslerinde Avrupa standartlarında "çevre dostu" motor ve egzoz sistemine sahip EURO4 (En son Avrupa Birliği normlarına sahip motor tipi geçerli olacaktır. Çağdaş araçların hizmete sokulması belediyemizin temel amacıdır. Bu nedenle yeni sefere başlayacak araçlarda bu vasıflar aranacaktır.

u) Otobüslere araçların standart iç ve dış aydınlatma sistemine ilave ışık takılmayacaktır.

ü) Otobüslerde engelli yolcuların biniş-iniş yapabilecekleri engelli rampası taktırılması zorunludur. Bu rampanın teknik şartları bilahare işletmecilere bildirilecektir. Taktırma süresi 5378 sayılı Kanunun Geçici 3. maddesinde belirtildiği gibidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAŞIMA TARİFESİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI

Taşıma Tarifesi

Madde 13 : Gerçek ve tüzel kişilerce işletilen özel otobüsler ve Esulaş otobüslerinde ücret ve taşıma tarifesi eşit olmak üzere UKOME tarafından belirlenir.

Madde 14 : Belediye Meclisi'nce uygulanan ve uygulanacak olan "Paso Uygulama Yönetmeliği" hükümleri Belediye, Esulaş ve özel otobüsler için geçerlidir.

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 15 : Özel otobüsler ve Esulaş otobüs personelinin her türlü eyleminden ve taşımacılıktan doğan ve doğacak olan her türlü mâli (rüsûm, vergi, harç, sigorta primi ve trafik cezaları, tazminat v.b gibi) hukukî ve cezaî sorumluluk işleticilere aittir. Bu hususlardan dolayı belediye sorumlu tutulamaz.

Herhangi bir şekilde işletmeci veya şoförünün kusurundan dolayı belediyenin sorumlu olduğuna dair bir yargı kararı çıkması durumunda belediyenin rücu hakkı saklıdır.

İşleticilerin borcundan dolayı Büyükşehir Belediyesi hiç bir şekilde taraf olarak görülemez. Hem Büyükşehir Belediyesi ve hem de Otobüs Şube Müdürlüğü, işleticilerle ilgili olarak üçüncü şahıslar nezdinde hiç bir şekil ve şartta taahhüt altına giremez ve her ne surette olursa olsun sorumlu tutulamaz. İşletme hakkı devredilemez.

Madde 16 : Kent içinde özel otobüslerin çalıştırılması, güzergah tespiti UKOME tarafından karara bağlanır.

Belediye 5216 ve 5393 sayılı kanunların ilgili maddeleri gereği özel otobüslerle ilgili ihale yapmaya ve toplu taşıma yıllık izin belgesi vermeye yetkilidir. Verdiği bu hakları geri almaya ve iptal etmeye ayrıca hatları değiştirmeye yetkisi olup, bu husustaki verdiği haklar kamu yararı, kamu hizmetinin gerekliliği ve kamu düzeni açısından sakıncalı olması halinde iptale ve değiştirmeye de yetkilidir.

Toplu taşıma yıllık izin belgesi verilen işletici, toplu taşıma hizmetini yapmak için Belediye tarafından belirli sürede ve belirli şartlarda verilen yetki dahilinde tahsis edilen (Koridor, hat veya bölgede) güzergahta belirtilen adette araç ile çalışma programına ve zaman çizelgesine bağlı olarak, yönetmelikler, talimatlar ve sözleşmede belirtilen şartlara bağlı kalarak toplu taşımacılık yapmakla yükümlüdür.

Yeni yerleşim alanlarının oluşması, imar planlarında yeni yolların açılması ve diğer durumlarda bazı hatların iptalinin veya değiştirilmesinin gerekliliği halinde UKOME yeni kararlar alabilir. Esulaş otobüslerinin hat güzergahları UKOME tarafından, ayrıca karara bağlanabilir. İşleticiler bu kararlara, tebliğinden itibaren uymak zorundadırlar.

Ayrıca, özel otobüslerin Belediye tarafından karara bağlanan ve yıllık olarak hazırlanan ve müktesep hak oluşturmayan Hat Rotasyon Programına uygun olarak çalışmasından işleticiler sorumludur. İşleticiler kendiliğinden yıl içinde hat değişikliği yapamaz ve herhangi bir gerekçe ile hat değişikliği talebinde bulunamaz.

Madde 17 : İşleticiler, bu yönetmelikte belirtilen şekilde ve taşıma saatleri içinde toplu taşıma yolcularını, titizlik ve nezaket kuralları içinde taşımak zorundadır.

Madde 18 : İşleticiler, güzergâhları üzerinde meydana gelecek trafik zorunlulukları dışında belirtilen hat ve güzergahı kesinlikle değiştiremezler. Yolcu indirme ve bindirme işleri yalnızca güzergâhlarında bulunan ve Belediyece tespit edilen duraklarda yapılacak olup hiç bir şekilde durak haricinde indirme ve bindirme yapılmayacaktır.

Herhangi bir gerekçe ile seferini tamamlayamayan araçların yerine, böyle durumlarda ilgili Hareket Memurlukları emrinde hazır bulundurulmuş yedek araçlar devreye sokulacak ve hat üzerindeki yolcu taşınması işi aksatılmayacaktır. Herhangi bir nedenle sefer dışı kalan bir önceki aracın yolcularından yeni bindikleri araçta kesinlikle ücret talep edilmeyecektir.

İşleticiler, günlük hareket programının aksamadan uygulanması sırasında Belediye ilgililerinin kendilerinden istedikleri hususlara ve kurallara uyacaklardır.

Madde 19 : İşletici, aracını tatil ve bayram günleri dahil her gün “Günlük Hareket Programı”na göre muntazam çalıştırmak zorundadır.

İşletici, aracının bakımı için en az 7 gün önceden Otobüs Şube Müdürlüğü’ ne başvurarak ilgili Müdürlüğün uygun gördüğü sürede izinli sayılabilir.

İşletici, ağır hastalık, yaralanma gibi sebepleri belgelemek şartıyla, Ulaşım Daire Başkanlığı, Otobüs Şube Müdürlüğü’ nün vereceği izine bağlı olarak aracını çalışmadan çekebilir. Bu süre hiç bir şekilde 30 günü geçemez.

Araç önemli bir kazaya uğradığında, motor ve şasi arızaları ile revizyon hâllerinde durum Otobüs Şube Müdürlüğü’nce incelenerek aracın kaç gün İşletmeden çekilebileceği bildirilir.

Madde 20 : Savaş durumu, seferberlik hali, olağanüstü hal uygulaması, deprem, sel felaketi, doğal afetler gibi durumlar Belediye lehine mücbir sebep kabul edilir.

Bu gibi durumlarda Belediyenin işleticiye yapacağı yazılı bir tebligat üzerine bütün istisnai durumlar ve haklar ortadan kalkar ve işleticiler araçlarını hat ve güzergah sınırlamaları da kalkmış olarak Ulaşım Daire Başkanlığı emrine tahsis etmek zorundadır.

Günlük Hareket Programı

Madde 21 : Araçlar, Otobüs Şube Müdürlüğünce hazırlanan günlük hareket programlarına uymak suretiyle seferlerini yapmak zorundadır. Geçerli bir neden olmaksızın, belirtilen zamandan daha geç sürede seferin yapılması, hizmet kurallarına riayetsizlik olarak kabul edilecektir.

Araçlardaki görevlilere, hazırlanan hareket programını içeren bir Araç Günlük Servis Kağıdı verilecektir. Bu hususlarla ilgili olarak Hareket Memurluğunca kayıt tutulacaktır. Araçların sefere başlamalarında, hareket saatlerine titizlikle uyulacak ve Hareket Memurlarının talimatları yerine getirilecektir.

Elektronik Kontrollü Cihaz Ve Uygulaması

Madde 22 :

(Değişik: 05.12.2011/372 Sayılı Meclis Kararı)

a. Özel Halk Otobüsleri ve Belediye Şirketince işletilen otobüslerde mutlaka validatör bulunacaktır. Tramvay ve otobüsler arasındaki yolcu aktarımlarının bütünlük olarak kaydının tutulmasına uygun olmayan validatöre sahip araçlar sefere çıkamaz.

b. Yolculardan nakit ücret toplanmayacaktır. Elektronik kontrollü yolcu taşıma kart ve biletlerinin basım ve satış işlemi Belediyece yapılacak veya yaptırılacaktır.

c. Teknik özellikleri Belediyece belirlenecek elektronik kontrollü kart okuma cihazı, işleticilerce alınacaktır.

(Ek fıkra: 05.12.2011/372 Sayılı Meclis Kararı)

Ancak işleticilerce alınan validatörlerin gelişen teknoloji karşısında daha kullanışlı ve verimli hale getirilmesi için Belediyece gerekli görüldüğü takdirde, mevcut validatörler işleticiye ek bir maddi yükümlülük getirmemek kaydıyla Belediye tarafından yenileri ile değiştirilir ve sadece işleticilerin kullanımında bulundurulmak üzere verilir.

d. Yolcular otobüslere binişlerinde, kart okuma cihazına sürücünün gözetimi altında kartlarını okutup kartlarındaki değerden yolculuk bedelini düşerek araca bineceklerdir.

e. Kart okuma cihazı, sürücünün özel tanıtım kartını cihaza takması (okutması), özel şifresini ve sefer yapılacak hat numarasını girmesi ile ticari servise açılacaktır. Bu işlemler yapılmadan cihaz devreye girmeyecektir. Bu bilgilerin girilmesi amacıyla yolcuların dikkatini çekmeyecek ve yolcuların kullanmasına imkan vermeyecek şekilde tasarlanmış sürücünün gerekli bilgileri devamlı izleyebileceği ve kullanabileceği şekilde monte edilecek validatörden bağımsız bir tuş takımı bulunacaktır. Sürücünün değişmesi halinde önceki sürücü kartıyla hizmeti kapatacak ve yeni sürücü kendi kartıyla tekrar hizmeti açacaktır.

(Ek bend: 05.12.2011/372 Sayılı Meclis Kararı)

f. İşletici EBS'nin gelişen teknoloji sebebiyle ya da 22. maddenin (c) bendinin 2. fıkrasında öngörülen durumlarda, yeni sisteme uyumlu ve teknik özellikleri Belediye tarafından belirlenen validatörlerin özel halk otobüslerine, işleticilere herhangi bir maddi yükümlülük getirilmeksizin, Belediyece takılması ya da taktırılması amacıyla validatör değişimi için çağırılan özel halk otobüsleri, kendilerine bildirilen tarih ve saatte, bildirilen değişim merkezine götürülmek zorundadır.

Madde 23 : Özel otobüsler idarenin bildirdiği yer ve saatte veri aktarma noktalarına gelerek, gün içinde validatörlerinde biriken biniş bilgilerini sisteme aktarmak zorundadır. Bu işlemi yapmayan özel otobüs sahibi yapılacak hesap paylaşımından hak iddia edemez.

Madde 24 : Mülkiyeti doğrudan veya dolaylı olarak Büyükşehir Belediyesi veya Büyükşehir Belediyesinin kurduğu şirketlere ait olan otobüsler ile ilgili olarak; kamu düzeni, kamu yararı ve vatandaşların sosyal ihtiyaçları ile daha kaliteli toplu taşıma hizmeti sunabilmek amacıyla farklı uygulamalar yapılması hususunda Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkilidir. Fakat bu uygulamalar özel halk otobüsleri ile haksız rekabet yaratacak tarzda olamaz.

Araç Devretme

(Değişik: 14.02.2017/114 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 25 : Bu yönetmelik ve sözleşme ile belediyeye ait olan toplu taşımacılık imtiyaz hakkının devri suretiyle işletilmesi; aracın satış, devir veya temlik halinde, işleticinin ve aracı yeni satın alanın başvuru dilekçesine istinaden şartları uygunsa, Belediye Encümeninin uygun görmesi ile mümkündür.

Encümen Kararına istinaden işleticiler, Belediye ile Estram Toplu Taşıma Elektronik Akıllı Kart ve Akıllı Bilet Sistemi Sözleşmesini ve Özel Halk Otobüsleri İşletme Sözleşmesi'ni imzalar.

Satış, devir veya temlik halinde belediyece peşin alınan toplu taşımacılık imtiyaz bedeli iade edilmez. Taksitlere bağlanan imtiyaz bedelinin tamamı ödenmeden satış, devir ve temlik işlemi yapılamaz.

Aracın satış, devir veya temlik halinde Encümen Karar tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde araç ruhsatının satın, devir veya temlik alan üzerine geçirilmesi zorunludur. 30 (otuz) günlük süre içinde araç ruhsatını üzerine geçirmeyen ve işletme sözleşmesini imzalamayan Özel Halk Otobüsü' nün işletim hakkı İdarece tek taraflı feshedilmiş sayılır.

Özel otobüs işleticisinin ölümü halinde 60 (altmış) gün içinde yasal mirasçılarının işletmeyi aynı koşullarda devam ettirmek istedikleri takdirde ve konudaki müracaatları üzerine sözleşme süresi sonuna kadar işleticilik hak ve yükümlülükleri mirasçılara devredilir. Bu durumda toplu taşıma yıllık izin belgesi bedeli, Araç Uygunluk Belgesi ücreti ve Güvence bedeli alınmaz.

60 günlük süre içinde başvuru yapılmaması halinde işleticilikten çekilmiş sayılırlar ve hiçbir hak iddia edemezler.

ARAÇ DEVRİ - ARAÇ YENİLENMESİ (İSTENİLEN BELGELER)

- Özel toplu taşıma aracı sahibi veya sahiplerinin Belediye'ye başvurusunu müteakip araç devri - araç yenilenmesine ilişkin Encümen kararı alındıktan sonra aracın noter satışını ve Emniyet Trafik Tescil Şube Müdürlüğünden devrini yapabilirler.

Belediye'ye başvurmadan ve Encümen kararı alınmadan satış yapılamaz. Ortak alınamaz, hisse devir edilemez. İş bu yönetmelikteki şartların da yerine getirilmesi zorunludur. Devir, satış ve aracın ortak alınması halinde Encümen kararı alınabilmesi için aşağıdaki işlemler sırasıyla yapılacaktır.

1-Devir Alan ;

- Dilekçe (Devir ile birlikte model değişikliği yapılacaksa dilekçede belirtilir) ile birlikte,

- İl/İlçe Nüfus Müdürlüğünden veya ilgili Muhtarlıktan en az 3 yıldır Eskişehir' de ikamet ettiğine dair belge

-Kamu hizmetinden yasaklı olmadığına dair sabıka kaydı

- Ortak alımlarda da her ortak için aynı evraklar tamamlanır.

2-Devir Eden ;

- Dilekçe,

- Belediye ile ilgili tüm borç ve cezaların ödendiğine dair Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı Gelir Müdürlüğünden alınmış borcu yoktur belgesi,

Araç Yenileme

Madde 26 : İşleticinin, mevcut araçlarını her zaman için yenileme hakkı bulunmaktadır. Ancak, değiştirilen ve işletmeye alınacak aracın, bu yönetmelik hükümlerinde yer alan şartları taşıması ve bu durumun Ulaşım Daire Başkanlığı tarafından tespit ve tescili şarttır.

İşletmecilere Yapılacak Bildirimler

(Değişik: 12.09.2013/366 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 27 : Ulaşım Daire Başkanlığı'nın işleticiye yapacağı her türlü bildirim, işleticinin daha önce Otobüs Şube Müdürlüğü'ne bildirdiği adrese yapılır. Ancak, Günlük Hareket Programına dair bildirimler araçlarda görevli personele de yapılabilir. Bu bildirimler, araç sahibine yapılmış sayılır. Ulaşım Daire Başkanlığı'nın tüm işleticileri ilgilendiren ilânları ve uyarıları işleticinin üyesi ve ortağı oldukları Tüzel kişilikler aracılığıyla da yaptırılabilir. İşleticiler hakkındaki cezai bildirimler ayrıca üyesi veya ortağı oldukları Tüzel kişiliklere de gönderilir.

İşletici, kendisi ve istihdam ettiği personelin bildirim yapılacak adreslerini ve adres değişikliklerini en geç 15 (onbeş) gün içinde ESKİŞEHİR TOPLU TAŞIMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ' ne yazılı olarak beyan etmek zorundadır. Adresin doğru olmaması veya değişikliklerin bildirilmemesi halinde doğacak sorumluluk işleticiye aittir.

Eğitim

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 28 : İdare gerekli gördüğü hallerde şoförleri ve işletmecileri eğitim faaliyetine çağırabilir. Eğitimin hangi şartlarda verileceğine idare karar verir.

Çalışacak Personele İlişkin Koşullar

(Değişik: 13.03.2014/81 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 29 : Toplu taşıma yıllık izin belgeli işleticiler kendileri haricinde araçlarında sürücü çalıştırabilirler.

A) Araç işleticilerinin:

a) İşletici çalıştırdığı personelin her türlü kanuni sorumlulukları, vergi ve sigorta yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

b) Araçların çalışması esnasında meydana gelen her türlü kaza ve fiilden, bununla ilgili olarak yargıya intikal eden her türlü yükümlülükte ve üçüncü şahıslara karşı doğacak yükümlülüklerden işletici sorumludur. Tazminat ve bu gibi davalardan hükmedilen bedeller Belediye'yi ilgilendirmez. Belediye ve trafik tarafından verilen para cezaları işleticiye aittir.

c) Belediye, aracın çalışması sırasında aksaklık, eksiklik, kurallara uymama vb. gibi nedenlerden dolayı uygun bulmadığı sürücü ve personelin değiştirilmesini işleticiden talep ettiğinde en geç 15 gün içinde söz konusu personel değiştirilecektir.

d) Personelin işe başlaması gibi işten ayrılmasını da işletici Otobüs Şube Müdürlüğü'ne bildirmek zorundadır. Sürücü bilgileri belgelendirilerek toplu taşıma yıllık izin belgesine kaydettirilecektir.

B) Sürücü olarak çalışacak personelin:

a) Kullanacağı otobüs için (E) sınıfı, sürücü belgesine sahip olması (3 yıl deneyim)

b) Sosyal güvenlik kurumlarından birine kayıtlı olması,

- c) Otobüs Şube Müdürlüğünce aynı veya ayrı düzenlenen kimlik kartlarını alarak, görünür vaziyette sol yakalarına takması.
- d) Özel otobüslerde görev yapan personeli yaz sezonunda; kısa kollu ve açık mavi renkli gömlek, lâcivert kravat, lâcivert pantolon, kışın ise; açık mavi gömlek, lâcivert kravat, gri pantolon, lâcivert ceket olmak üzere standart ve temiz kıyafet giymek zorundadır. Belediye şirketince işletilen otobüs personelinin kıyafetleri ise Başkanlık tarafından çıkarılacak talimatla belirlenecektir. Araç personelinin kılık-kıyafet uygulama tarihleri Valilik Makamı'nın kılık-kıyafet genelgesine göre uygulanacaktır.
- e) Bu maddede yer alan koşullar kendi araçlarında sürücü olarak çalışan işleticiler içinde geçerlidir.
- f) Yüz kızartıcı suçlar ile terör suçlarından sabıkalı olan kişiler hiçbir şekilde özel toplu taşıma araçlarında çalıştırılmaz.
- g) Yönetmelikte belirtilen kurallara uygun çalışmayan ve hatalı davranışlarda bulunan personelin, Ulaşım Dairesi Başkanlığının talebi üzerine işveren tarafından işine son verilir.

Yukarıda sayılan maddelerin dışında sürücülere ilişkin UKOME tarafından alınacak diğer kararlara uyulacaktır.

Madde 30 : Özel otobüs personelinin çalışma kurallarına uymaması veya bu kurallara aykırı davranması hâlinde durum yazılı olarak işleticiye bildirilir. Kurallara uymadığı tespit olunan ve yazılı olarak işleticiye bildirilen personel, yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde işletici tarafından değiştirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM DENETİM VE CEZALAR

Denetim ve Cezalar

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 31 : Özel otobüsler, Esulaş otobüsleri ve bu araçlarda görev yapan personel Ulaşım Daire Başkanlığı'nın yetki belgesi verdiği Belediye personeline her zaman denetlenecektir.

İşleticilerin, hatalı ve kusurlu davranışları halinde, Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Ulaşım Daire Başkanlığı, Otobüs Şube Müdürlüğü tarafından her zaman yazılı ve sözlü olarak uyarılabilir.

Bu yönetmelik hükümlerine uymayan işleticilere para ve taşımacılıktan çıkarılma cezaları uygulanır. Taşımacılıktan çektilen işletmecinin taşıtının validatör kullanımı elektronik olarak durdurulur ve taşıtı idarenin göstereceği yerde beklemeye alınır. Tamir ve bakımından dolayı idarece hizmetten çektilen taşıtlar park yerinde bekletilmek yerine, eksikliklerin giderilmesi için müsaade edilir. Eksikliğini gidermeyen işletmecinin taşıtı işletmecilikten çektilir.

Madde 32 : Toplu taşıma yıllık izin belgesinde doğru bilgi vermediği veya üzerinde tahrifat yaptığı anlaşılan işleticilerin toplu taşıma yıllık izin belgesi iptal edilir ve araçlarının çalışmasına son verilir. İşletici hiçbir hak talep edemez.

Madde 33 : Herhangi bir nedenle Mazereti olmadan aracın 10 gün hatta çalışmaması durumunda, 11 nci günden itibaren her gün için 200 tam bilet tutarı ceza uygulanır. Ceza uygulama süresi 30 günü geçtiği takdirde toplu taşıma yıllık izin belgesi iptal edilir.

İşletici, Otobüs Şube Müdürlüğünden aldığı izin süresi sonunda göreve çıkmazsa, aşan her gün için Belediyeye günlük 200 Tam Bilet ceza ödeyecektir. Ceza uygulama süresi 30 günü geçtiği takdirde işleticiye hiç bir ihtaraya gerek kalmaksızın özel otobüs işleticisine verilen toplu taşıma yıllık izin belgesi iptal edilir.

Araç önemli bir kazaya uğradığında, motor ve şasi arızaları ile revizyon hâllerinde durum Otobüs Şube Müdürlüğü'nce incelenerek aracın kaç gün işletmeden çekilebileceği bildirilir. Bu süre geçtikten sonra araç işletmeye başlatılmazsa, işletici Belediyeye beher

günlük 200 Tam Bilet ceza ödeyecektir. Ceza uygulama süresinin 30 günü geçmesi halinde işleticiye hiç bir ihtaraya gerek kalmaksızın yıllık bedel karşılığı özel otobüs işleticisine verilen toplu taşıma yıllık izin belgeleri iptal edilir.

Yukarıdaki hallerde Belediyeye bu yönetmelik gereği her ne ad altında olursa olsun ödenen ücretler geri ödenmez ve işletici hiçbir hak talep edemez.

İşletici yukarıda belirlenen şartların dışında aracını göreve çıkarmaması halinde toplu taşıma yıllık izin belgesi iptal edilir.

(Değişik: 10.02.2012/70 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 34: Özel otobüs işleticileri araçlarına Zorunlu Trafik Sigortası ve yasalarda belirtilen her türlü sigorta ve muayenelerini yaptırmaya mecburdur. Gerekli sigorta yaptırmadan sefere çıkan araçların toplu taşıma yıllık izin belgeleri eksiklik giderilinceye kadar askıya alınır ve 3 ay içerisinde bu maddenin gereklerini yerine getirmediği takdirde işletmecilikten çektirilir. İşletici hiçbir hak talep edemez.

Madde 35: Yıllık İmtiyaz hakkı bedeli ödemesinin zamanında yapılmaması durumunda günlük %01 (binde bir) gecikme cezası uygulanır. Süresinde ödeme yapılmayacak olursa işleticinin aracı parka çekilir ve iki gün çalışmasına izin verilmez. Aracın parkta kaldığı her gün için 100 tam bilet karşılığı park ücreti ve borçları, tam olarak tahsil edildiğinde araç kendisine teslim edilir. Borçları ödenmez ise toplu taşıma yıllık izin belgesi iptal edilir.

Cezai Müeyyideler

(Değişik 12.03.2014/81 Sayılı meclis kararı)

Madde 36:

Bu yönetmelik kapsamındaki işletmeci ve şoförler aşağıda sayılan kurallara uymadıkları takdirde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. Maddesine göre cezalandırılırlar. İşletici ve şoförler tutanaklara 3 (üç) gün içerisinde savunma vermek zorundadır. 3 (üç) gün içerisinde savunma verilmediği takdirde suçu kabul etmiş sayılırlar. Cezaların uygulanmasına Belediye Encümen'i karar verir. Bu kurallar:

- 1- Kirli araçla sefere çıkılması.
(Otobüsün iç ve dış temizliğinin ve dezenfektanın yapılmaması, koltukların yırtık veya kirli olması.Değişmesi gereken koltuk, tutamak vb. işlerin yapılmaması.)
- 2- Araç içerisinde ya da araç dışında bile olsa sefer esnasında sigara içilmesi.
- 3- Çığırkanlık yaparak, tartışmaya girerek yolcu taşınması.
- 4- Durakta yolcu varken durmamak, gerektiğinden az veya fazla durmak.
- 5- Elektronik bilet sistemi kullanılmadan yolcu taşınması.
- 6- Elektronik biletin sisteme okutturulmadan çıkar amaçlı yolcu taşınması. Bu durum ayrıca kolluk kuvvetlerine de bildirilir
- 7- Yolcular tarafından unutulmuş ve kendisine teslim edilen her türlü eşyayı ve usulsüz kullanım nedeniyle el konulan kartları en yakın işletme birimlerine 3 gün içerisinde teslim etmemek.
- 8- Hatlarda kahya çalıştırılması.
- 9- Hat ve güzergah programına uyulmaması.
- 10- Araçta ani gelişen teknik arızanın en kısa sürede yaptırılmaması.
- 11- Araçtaki led ışıklı tabela ve led ekranların çalışır durumda olmaması. Validatöre, çalışılan hat güzergahının yanlış girilmesi.
- 12- Görevlilerin sözlü yönlendirilmelerine uyulmaması.
- 13- Görevlilerin bildirmeleri üzerine özel günlerde bayrak asılmaması.
- 14- Sefer sürelerine trafik akışı da göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, uyulmaması.

- 15- Yönetmelikte belirtilen kıyafet şartlarına uyulmaması.
- 16- Yönetmelikte belirtilen şartlara haiz olmayan şoför çalıştırılması.
- 17- Günlük hareket planına uyulmaması.(Yazılı saatten önce veya rötarlı hareket etmek, seyir esnasında yavaş giderek arkadaki aracın zamanına girmek)
- 18- Trafik kurallarının ihlal edildiğinin tespiti. (Egzoz emisyon değerinin normal değerlerde olmaması.Trafik polisinin ceza uyguladığı durumlarda bu madde uygulanmaz)
- 19- Eskart uygulama yönetmeliğine uymamak.(Kanun, Yönetmelik ve Genelgeler uyarınca şehir içi toplu taşımacılığında ücretsiz seyahat hakkı bulunan Gaziler ile Şehit, Dul ve Yetimleri, Özürlüler, 65 yaş üzeri kişileri vb. KİMLİKLİ SERBEST ESKART sahiplerinin ücretsiz seyahat hakkının engellenmesi, sözlü, fiili ya da olumsuz davranışlarda bulunulması)
- 20- Rotasyon programına uyulmaması.
- 21- İdarece şoför kartı iptal edilmiş sürücüye şoförlük yaptırılması.
- 22- Güzergah esnasında tuvalet ihtiyacı, alışveriş, yemek yeme gibi kişisel ihtiyaçlar için durulması, cep telefon ile görüşülmesi, normal trafik akışının altında seyir ederek seyahatin geciktirilmesi.
- 23- Taşıt içerisinde yolcuları rahatsız edecek şekilde sesli yayın yapılması.(Radyo,teyp çalmak, çeşitli aksesuar ve havalı korna bulundurmak.
- 24- Şoför Tanıtma Kartı olmayan sürücü çalıştırılması.
- 25- Günlük arıza beyanı ve bakım izni için dilekçe ile zamanında müracaat edilmemesi,
- 26- Aracın sabah seferine hazır hale getirilmemesi, (örneğin; kışlık bakımın yapılmaması, kar lastiği takılmaması, antifiriz konulmaması v.b)
- 27- Aracın sefer esnasında takip cihazından veri alınmasının engellenmesi, (örneğin cihazın kapatılması v.b.)
- 28- Araç, hat güzergahında çalışırken ilgili hattın tabelasının kapatılması,

İdari Yaptırımlar

(Değişik: 10.05.2012/ 190 Sayılı Meclis Kararı)

Madde. 37

Bu yönetmelik kapsamındaki işletmecilere uymadıkları takdirde verilecek idari yaptırımlar şunlardır:

- A. Özel halk otobüsünün 3 gün süre ile işletmecilikten çektirilmesini gerektiren haller:
  - 1- Yönetmeliğin 36. Maddesinde belirtilen fiillerden herhangi birinin geriye dönük bir yıl içerisinde toplamda 3. Kez tekrar edilmesi halinde .
  - 2- Toplu taşıt işleticisi veya şoförünün toplu taşımacılık hizmeti yürütürken başka bir işletici veya belediyeye ait araç şoförü veya görevli personele sözlü veya fiziki saldırıda bulunması.
  - 3- Otobüs işleticisinin otobüs içerisinde bilet satması.
  - 4- Günlük hareket planına kasıtlı olarak uyulmadığının tespiti.
  - 5- Toplu taşıtı Toplu Taşıma Şube Müdürlüğü'ne yazı ile bildirmeden 7 günden fazla süreyle işletmemesi.
  - 6- Yolculara hakaret edilmesi, kötü muamele gösterilmesi, yolcunun ulaşımının engellenmesi.
- B. Sözleşmenin feshini gerektiren haller:
  - 1- Her yıl yeniden sözleşme yapmaması ve sözleşme şartlarına uymaması,
  - 2- İşletmecinin trafik mevzuatına uygun olarak işletmeye 3 ay içerisinde taşıt sokmaması.
  - 3- Kendi isteği ile çekilmesi.

(Değişik: 10.05.2012/ 190 Sayılı Meclis Kararı)

Madde 38 :

Yolcunun elektronik kart ya da bilet olmaksızın seyahat etmesi veya başkasına ait kişiselleştirilmiş Eskart'ı kullanması halinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesine göre cezalandırılırlar. Cezaların uygulanmasına Belediye Encümen'i karar verir.

İşletmecilikten Çekilme ve Çıkarılma

Madde 39 : İşletmecilikten çıkarılma aşağıdaki şartlardan herhangi biriyle olur.

a) Yönetmeliğin 37. Maddesinin C bendinin 1 ve 2 nolu fıkraları uyarınca sözleşmesi fesh edilen işletmecilerin araçları işletmeden çıkarılır.

b) Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı'nın Teklifi ve UKOME'nin kararı doğrultusunda özel otobüslerin sayısında bir azaltma getirildiği takdirde; karar tarihinden 1 yıl geriye doğru bakıldığında sicilinde Şikayet Değerlendirme ve Ceza Komisyonu tarafından en çok ceza alan otobüsten başlanarak yeterli sayıda araç çıkarılır, alınan ceza miktarları eşit sayıda çıkar ise cezası eşit olan araçlar arasında yaşlı araçlar öncelikle çıkarılır.

c) Aracın, trafik ruhsatının iptâli veya teknik kontrolünün artık yapılamayacağı, yada geçirdiği kaza ve kullanım nedeniyle kent ve kent halkına yakışmayan sağlıklı bir durumun ortaya çıkması veya 8 (sekiz) yaşını geçmesi halinde araç işletmeden çıkarılır.

d) Kendi isteği ile çıkanlar işletmeden çekilmiş sayılır.

e) İş bu yönetmeliğin 34. maddesi gereğince ilgili sigortalarını yaptırmayan işletmeciler işletmecilikten çıkarılmış sayılırlar.

Bu madde uyarınca işletmecilikten çekilmiş sayılan ve çıkarılan işletmecilerin güvence bedeli veya karşılığı olarak verdiği teminat mektubu iade edilmez.

**BEŞİNCİ BÖLÜM
DİĞER HÜKÜMLER**

Madde 40 : İşleticiler yönetmeliğe göre oluşan noksanlıklarını bu yönetmeliğin ilan edildiği tarihten itibaren Otobüs Şube Müdürlüğü'nün vereceği sürede gidermek zorundadır.

Madde 41 : Özel otobüs işletmecileri ve Belediye Şirketi Esulaş, Belediye Meclisi ve UKOME'nin almış olduğu bütün kararlara uymak zorundadır.

Madde 42 : 5393 sayılı Belediye Kanununun 18/m maddesinde verilen yetkiye dayanarak hazırlanan iş bu Yönetmelik Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilip, mahalli gazetelerden birinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu yönetmeliğin ilan edildiği tarihte eski yönetmelik yürürlükten kalkar.

Madde 43 : Bu yönetmelik hükümleri Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yürütülür.

Ek Madde: Madde 11 ve 39 da UKOME ye verilen yetkiler bu yönetmeliğin kabul tarihinden sonra yapılacak bir yasal düzenleme ile başka bir kurum yada kuruluşa devredilecek olursa bu yönetmelikte UKOME ye tanınan yetkilerin yasa gereği yetkili hale gelen kurum yada kuruluş kullanır.

12.06.2006

10/149Karar Sayısı

Ek-1

ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ İŞLETME SÖZLEŞMESİ

Amac

Madde- 1 Bu sözleşme, Büyükşehir Belediyesi'nin imtiyaz, yetkisi ve hakkı olan toplu taşıma hizmetlerinin, Eskişehir mücavir alanında Belediyenin sahibi olduğu şirketler ile diğer özel ve tüzel kişilerce çalıştırılan taşıtların, hafif raylı cadde tramvayı Estram ile uyumlu ve eşgüdümlü yönetim ve denetimini sağlayarak vatandaşların çağdaş, kaliteli toplu taşıma hizmetlerinden yararlanabilmesi amacını taşır.

Kapsam

Madde- 2 Bu sözleşme 5393 sayılı "Belediye Kanunu", 5216 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Kanunu", "Eskişehir Büyükşehir Ulaşım Ana Planı", "Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri ve Fon Yönetmeliği", "Otobüsle Toplu Taşımacılık Esaslarına Ait Yönetmelik", "Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Trafik Yönetmeliği" maddeleri ile diğer mevzuattan yetki alan Büyükşehir Belediye Başkanı, Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) ve Eskişehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı kararlarını kapsar.

Taraflar

Madde- 3 Bu sözleşmenin tarafları Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ile Özel Halk Otobüsü işletmecisidir. Her sözleşme sadece bir işletmeci için geçerlidir. Birden fazla otobüs sahibi olan işletmeci her otobüsü için sözleşme imzalar. İşletmesi birden fazla olan otobüsler için her bir işletmeci sözleşmeyi imzalar.

Elektronik Bilet Sistemi

Madde-4 Günlük seferini tamamlayan otobüste bulunan validatörde tutulan binişe ait veriler GPRS sistemi kullanılarak aktarılır. GPRS sisteminin teknik olarak veri aktaramadığı olağan dışı durumlarda işletmeci idarenin önceden belirlediği saat ve yerde veri aktarımını gerçekleştirmek için otobüsünü göndermekle yükümlüdür. İşletmeci, idarece belirlenen hat ve güzergahlardaki toplu taşımacılık faaliyetlerinde yolcu aktarmalı elektronik bilet sistemine dahil olarak Estram ile entegre çalışmayı peşinen kabul eder. Günlük hasılat toplamından elde edilen gelir, otobüs ile toplu taşımacılık esaslarına dair yönetmelik, Estram ile yapılan akıllı kart ve akıllı bilet sözleşmesi ve diğer mevzuat hükümlerince zorunlu kesintiler yapıldıktan sonra idarece belirlenen bankada açılmış Özel Halk Otobüsleri Havuz Hesabına aktarılır. İlgili Havuz hesabında biriken meblağına, haftalık periyotlarla, Özel Halk Otobüsleri İşletmecileri arasında eşit olarak paylaşılmasını, her işletmeci peşinen kabul eder. İşletmeci iş bu sözleşme imzalanırken aynı anda Estram ile "Eskişehir Toplu Taşım Elektronik Akıllı Kart ve Akıllı Bilet Sistemi" sözleşmesini imzalar. Otobüs içinde bulunan bütün Elektronik Bilet Sistemi ekipmanları (validatör, bilgilendirme ekranı, dağıtım kutusu v.b.) Belediye'ye aittir. Sözleşme süresi boyunca bu ekipmanlar Özel Halk Otobüsü işletmecisine zimmetlenir.

İmtiyaz Hakkı Bedelinin Ödeme Şekli

Madde- 5 Otobüsle Toplu Taşımacılık Esaslarına Dair Yönetmeliğin 6. Maddesinde belirtilen bedel haftalık olarak 52 eşit taksitte otomatik olarak banka hesabından Belediye gelir hesabına aktarılır.

İşletmecinin Görevleri

Madde- 6 İşletmeci hat ve güzergah programına uymak zorundadır. İşletmeci tamir, bakım gibi nedenlerden dolayı idareye önceden bildirimde bulunması halinde kendisine gerektiği kadar makul süre verilir.

Madde- 7 İşletmeci Belediye Ulaşım Daire Başkanlığı görevlilerinin kendilerine bildirdiği hat ve güzergah programına uymak zorundadır. Uymadıkları takdirde Otobüsle Toplu Taşımacılık Esaslarına Dair Yönetmeliğin ilgili ceza hükümlerine göre işlem yapılır.

Madde- 8 İşletmeci Eskişehir merkez ilçeler (Odunpazarı-Tepebaşı) içerisinde sürekli bir tebligat adresini idareye bildirmek zorundadır. Bu adrese yapılan tebligatlar işletmeceye yapılmış sayılır.

Madde- 9 İşletmeci, Otobüsle Toplu Taşımacılık Esaslarına Ait Yönetmelik, Paso Uygulama Yönetmeliği ve Belediyeçe çıkarılan ilgili tüm yönerge ve talimatlara uymak zorundadır. Yapılan denetimlerde görülen eksiklikler taşıtta trafik kurallarına aykırı yolcu güvenliğini etkileyebilecek bir durum tespit edilirse durum tutanağa geçilir. İlgili Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlem yapılır.

Sigorta

Madde- 10 İşletmeci tüm yasal sigortalarını süresinde yaptırmak zorundadır.

Estram ile Uyum

Madde- 11 Estram'ın arızalanması hallerinde işletmeci idare tarafından kendisine bildirilen sürede aracını belirtilen hat ve güzergahta hazır etmek zorundadır.

Sözleşmenin Feshi

Madde- 12 Aşağıda sayılan hallerde sözleşme fesih edilmiş sayılır.

- İşletmecinin mevzuat ve bu sözleşme hükümlerine uymaması halinde,
- İşletmecinin otobüsünün borçlarından dolayı trafikten men edilmesi,
- İşletmecinin otobüsünün trafikten men edilmesi halinde,
- Estram ile yapılan Eskişehir Toplu Taşım Elektronik Akıllı Kart ve Akıllı Bilet Sistemi Sözleşmesinin işletmeci tarafından gereklerinin yerine getirilmediğinin Estram tarafından Büyükşehir Belediyesine bildirilmesi halinde.

Sözleşme fesih edilir.

Sözleşmenin Süresi

Madde- 13 Bu sözleşme 01.01.2014 ile 31.12.2014 tarihleri arasındaki sürede geçerlidir. İş bu sözleşmenin hükümleriyle 2.Madde de belirtilen mevzuatlara riayet edilmesi halinde işletmeci ile idare arasında bir sonraki yıl için yeni bir sözleşme imzalanabilir. İdare tarafından sözleşme imzası için yapılan çağrı ve bu çağrının öngördüğü sürede yeni sözleşmeyi imzadan imtina edenler işletmecilikten çekilmiş sayılır.

Uyuşmazlıkların Çözümü

Madde- 14 Bu sözleşmenin şartlarından doğacak anlaşmazlıkların vuku bulması halinde Eskişehir Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Madde- 15 İş bu sözleşme taraflarca .... Tarihinde üç nüsha olarak düzenlenmiş ve birlikte imza edilmiştir.

İDARE

Canan DEMİR

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri

imza

İŞLETMECİ

Ad Soyad

26 H 00.. plaka ve ... Köşe nolu
Otobüs Sahibi

imza

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞOFÖR KİMLİK KARTI

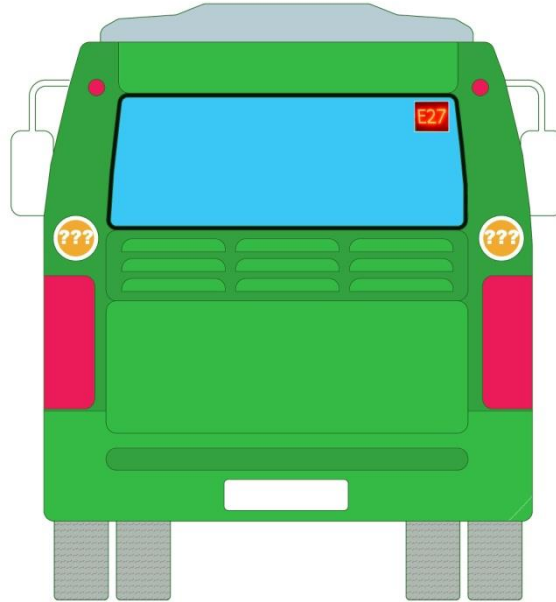
5.50	ÖN YÜZ	 ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 												
		ŞOFÖR KİMLİK KARTI												
		<table><tr><td>FOTO 3 x 3</td><td>ADI : AHMET</td></tr><tr><td></td><td>SOYADI : DOĞRU</td></tr><tr><td></td><td>BİRİMİ : ÖZEL HALK OTOB.</td></tr><tr><td></td><td>T.C. NO : 12345678901</td></tr><tr><td></td><td>KAN GRUBU : A RH +</td></tr><tr><td></td><td>EHLİYET SINIFI : E SINIFI</td></tr></table>	FOTO 3 x 3	ADI : AHMET		SOYADI : DOĞRU		BİRİMİ : ÖZEL HALK OTOB.		T.C. NO : 12345678901		KAN GRUBU : A RH +		EHLİYET SINIFI : E SINIFI
FOTO 3 x 3	ADI : AHMET													
	SOYADI : DOĞRU													
	BİRİMİ : ÖZEL HALK OTOB.													
	T.C. NO : 12345678901													
	KAN GRUBU : A RH +													
	EHLİYET SINIFI : E SINIFI													
		8.50												
5.50	ARKA YÜZ	ŞOFÖRÜN UYMAKLA YÜKÜMLÜ GÖREVLERİ												
		<table><tr><td>1- BU KART SADECE SAHİBİ TARAFINDAN KULLANILIR, BAŞKASI TARAFINDAN KULLANILMASI YASAKTIR.</td></tr><tr><td>2- KART SAHİBİ ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TOPLU TAŞIMACILIK YÖNETMELİĞİNE UYMAKLA YÜKÜMLÜDÜR.</td></tr><tr><td>3- BU KART SAHİBİ TARAFINDAN KAYBEDİLDİĞİNDE, BULANLARIN EBB TOPLU TAŞIMA ŞB.MÜDÜRLÜĞÜNE TESLİM ETMELİDİR.</td></tr></table> <p>KART SIRA NO : H - 0001</p>	1- BU KART SADECE SAHİBİ TARAFINDAN KULLANILIR, BAŞKASI TARAFINDAN KULLANILMASI YASAKTIR.	2- KART SAHİBİ ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TOPLU TAŞIMACILIK YÖNETMELİĞİNE UYMAKLA YÜKÜMLÜDÜR.	3- BU KART SAHİBİ TARAFINDAN KAYBEDİLDİĞİNDE, BULANLARIN EBB TOPLU TAŞIMA ŞB.MÜDÜRLÜĞÜNE TESLİM ETMELİDİR.									
1- BU KART SADECE SAHİBİ TARAFINDAN KULLANILIR, BAŞKASI TARAFINDAN KULLANILMASI YASAKTIR.														
2- KART SAHİBİ ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TOPLU TAŞIMACILIK YÖNETMELİĞİNE UYMAKLA YÜKÜMLÜDÜR.														
3- BU KART SAHİBİ TARAFINDAN KAYBEDİLDİĞİNDE, BULANLARIN EBB TOPLU TAŞIMA ŞB.MÜDÜRLÜĞÜNE TESLİM ETMELİDİR.														
		8.50												

Ek-3

ÖZEL HALK OTOBÜSÜ ŞEKİL ŞARTLARI

(BELEDİYE HALK OTOBÜSÜ ÖN GÖRÜNÜŞ)

(BELEDİYE HALK OTOBÜSÜ ARKA GÖRÜNÜŞ)

(BELEDİYE HALK OTOBÜSÜ SAĞ YAN GÖRÜNÜŞ)

(BELEDİYE HALK OTOBÜSÜ SOL YAN GÖRÜNÜŞ)

OTOBÜS YAN ŞERİTLERİ 23 cm FOLYO ÜZERİNE 3'er cm BEYAZ KUŞAKLAR ARASINDA 17 cm TURUNCU KUŞAK OLACAKTIR. HARFLERİN YÜKSEKLİĞİ 7 cm OLACAK, YAZI TİPİ ARIAL KULLANILACAKTIR.

OTOBÜS GÖĞÜS NUMARALARI 16 cm ÇAPINDA DAİRE FOLYO ÜZERİNE , 3 cm LİK DIŞ BEYAZ DAİRE İÇİNDE 13 cm LİK TURUNCU DAİRE OLACAK, İÇİNDEKİ RAKAMLAR ÜÇ HANELİ OLACAK, ARIAL YAZI TİPİ KULLANILACAKTIR.